

پلی در دور دست
غلامرضا قاضی ثانی

انتشارات عیدگاه-۱۳۹۱

سرشناسه: قانونی‌ثانی، غلامرضا، ۱۳۳۵ -
عنوان و نام پدیدآور: پلی در دور دست/ غلامرضا قانونی‌ثانی.
مشخصات نشر: مشهد: انتشارات عیدگاه، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری: ۲۰۸ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۲۴۵-۸-۳
وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: داستان‌های فارسی -- قرن ۱۴
شناسه افزوده: خسروی‌راد، محمد، ۱۳۴۹ - ویراستار
رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ ۸۱۸۷۵/الف PIRA۱۷۴
رده بندی دیویی: ۸۵۳/۶۳
شماره ثبت: ۲۹۱۴۱۲۸

کتابخانه عیدگاه

پلی در دور دست

غلامرضا قانونی‌ثانی

ویرایش و بازنگری: محمد خسروی‌راد

طرح جلد و صفحه آرایی: کارگاه گرافیک کتاب عیدگاه

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۱ / چاپ: زوار

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

قیمت: ۶۲۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۲۴۵-۸-۳

پست الکترونیک: eedgah@yahoo.com

هرگونه نقل و برداشت منوط به اجازه‌ی کتبی از ناشر می‌باشد

تلفن مرکز فروش برای سراسر کشور: ۰۹۱۵۱۸۱۰۴۳۴۴

مقدمه

بخشی از برجسته‌ترین قطعات تاریخ پُر فراز و نشیبِ نوع بشر را جنگ‌ها تشکیل می‌دهند. مهیب‌ترین و پرتلفات‌ترین همه جنگ‌های تاریخ بشر، در قرن بیستم روی داده است؛ از جمله جنگ جهانی اول (۱۹۱۴-۱۹۱۸) جنگ جهانی دوم (۱۹۳۹-۱۹۴۵) جنگ کره (۱۹۵۰-۱۹۵۳) جنگ ویتنام و جنگ‌های اعراب با رژیم اشغالگر قدس. در قرنِ دهشتبار ترین جنگ‌های تاریخ، دفاع هشت ساله‌ی ایران در مقابل رژیم بعث عراق و اربابان تا دندان مسلحش، جایگاه طولانی‌ترین جنگ قرن بیستم را به خود اختصاص داده است. این طولانی‌ترین جنگ قرن بیستم که ما آن را دفاع مقدس می‌نامیم و عراقی‌ها، در دوران حکومت صدام و استیلای حزب فاشیستی بعث، به آن قادسیه‌ی صدام نام نهاده بودند، شاهد وقوع عملیات گسترده و متعددی بود که در میان همه‌ی آن‌ها، به جرأت می‌توان عملیات کبیر فتح‌المبین را یکی از شاخص‌ترین کارزارهای جنگ ایران و عراق دانست. نبرد فتح‌المبین که در اولین ساعت (یک بامداد)

دوم فروردین ماه سال ۱۳۶۱ خورشیدی با رمز مبارک یا زهرا (سلام الله علیها) آغاز و در تاریخ نهم فروردین ماه ۱۳۶۱ به پایان رسید، از نظر وسعت و عظمت دست‌آورد‌هایی که در سال دوم جنگ، برای ملت ایران به بار آورد، یکی از درخشان‌ترین پیروزی‌های تمامی تاریخ هشت ساله‌ی جنگ و از شگفتی‌های بی‌چون و چرای این جنگ سهمگین به شمار می‌رود. نبرد شکوهمند و پیروزی معجزه‌آسایی که ره‌آورد آن بود، در مرحله‌ای از جنگ به انجام رسید که در تقسیمات زمانی و مراحل مختلف جنگ ایران و عراق، به دوری دفع تجاوز موسوم گردیده است. تمامی پیروزی‌های معنی‌دار و بزرگ برای ایران در همین فاز زمانی معروف به دفع تجاوز، یعنی تا پایان عملیات آزادسازی خرمشهر حاصل شد.

نبرد فتح المبین، هفت شبانه روز علی‌الدوام ادامه داشت. در جبهه‌ای به طول تقریبی هفتاد کیلومتر، و در وسعت خاکی برابر و مساوی دو هزار و پانصد کیلومتر مربع، و در حالی این کارزار بزرگ در چنین سطحی به انجام رسید که نیروهای ایران در عقبه‌ی کاری خود، هرگز تجربه‌ی جنگ در چنین حجم و میدان پرابهتی را از سر نگذرانده بودند. نبرد فتح‌المبین برای کشورمان نه تنها یکی از حوادث درخشان و مبارک جنگ ایران و عراق است بلکه به لحاظ دست‌آورد و تکنیک و تاکتیک‌های بکار رفته در آن جای هیچ‌شکی نیست که در تاریخ جنگ‌های مدرن جهان نیز جایگاه ویژه خود را دارد. یک نبرد ناب که حاصل ترکیبی از استراتژی و تاکتیک و تکنیک‌های هوشمندانه‌ی کلاسیک توأم با ایده و طرح و مدیریتی آگاهانه و سلحشوری نیروهای برخاسته از متن و بطن انقلاب در حد اعلای تصور بود.

سپاه پاسداران و همراه همیشگی آن، بسیج دلاور، با تکیه بر اعتماد به نفسی که از دو کارزار عمده‌ی قبلی، یعنی ثامن الائمه و طریق‌القدس کسب کرده بودند، از یک‌سو با سرعتی شگفت در کار گسترش واحدهای رزمی خود و ارتقای آن‌ها به سطح تیپ‌های رزمی، در تلاش و تکاپو

بودند، و از سویی با کمبودهایی باور نکردنی برای نیل به اهداف خود در گسترش سازمان رزم و آمادگی برای مشارکت در نبردهای آینده - که لامحاله در سطح بزرگ و بزرگتری به وقوع می پیوست - روبرو بودند. کمبودهایی که دامنه‌ی آن را اصلی‌ترین تجهیزات و ملزومات میدانی، تا پیش با افتاده‌ترین لوازم پشتیبانی، در بر می گرفت. اقلامی همچون قمقمه و پوتین و قطب‌نما و لباس کار و چیزهایی از این جنس، که مجموع به هم پیوسته‌ی آن‌ها، دست به دست هم داده و کفهی ترازوی تجهیزات و ملزومات جنگی را یکسره به نفع نیروهای متجاوز عراقی سنگین کرده بود. در زمین نبرد هم، کار برای نیروهای ایران، ده چندان، نسبت به حریف مشکل‌تر می نمود و این، به خاطر استقرار و جاگیری درست و بهینه‌ی دشمن در مواضع درست و مناسب بود.

نیروهای متجاوز عراق، یک روز و دو روز و یک ماه و دو ماه نبود که در این مواضع مرتفع، مستقر شده بودند. هجده ماه تمام، این مواضع را در اختیار خود داشتند و این زمان، از نظر نظامی بسیار معنی دار است. آنان، از روز اول اشغال، تا هجده ماه بعد، یعنی زمان وقوع نبرد فتح، به سیر و تماشای آفاق و انفس مشغول نبودند، بلکه پیوسته و بدون فوت وقت، به تجهیز و استحکام هرچه بیشتر این مواضع مرتفع و سرکوب پرداخته بودند.

آن قسمت از بدنه‌ی ارتش عراق، که تمامی زمین‌های عرب رودخانه‌ی کرخه تا مرزهای بین‌المللی را در دست خود داشت، سپاه بسیار نیرومند چهارم ارتش عراق به فرماندهی ژنرال زرهی، هشام صباح فخری بود که در ابتدای شروع جنگ ایران و عراق فرماندهی لشکر ده زرهی عراق را به عهده داشت. لشکرهای سپاه چهارم، در شروع تجاوز، همه‌ی این نواحی پر وسعت را ظرف تنها سه الی چهار روز به اشغال خود در آورده بودند. ولی این سپاه در هفتمین روز، از زور آزمایی بی وقفه‌ی نبرد فتح‌المبین، وقتی که زیر سمبه پُر زور نیروهای دلاور ایران، بسیاری از مواضع اشغالی

از چنگش خارج شد، ناگهان عنان مقاومت بیشتر را از کف داد و دست به هزیمت عمومی و فرار زد، طوری که باقیمانده‌ی نیروهای شکسته - بسته‌ی سپاه غول‌آسای چهارم که قبل از شروع نبرد فتح، با چندین یگان نخبه و قدرتمند دیگر ارتش عراق تقویت شده بود با دو برابر سرعتی که در ابتدای شروع تجاوز به خاک ایران، در این ناحیه دست به پیشروی زده بودند، راه فرار و گریز و هزیمت در پیش گرفتند؛ با کارنامه‌ای سراسر سیاه و تباہ که در ادبیات نظامی از هر بابت و هر جهت جز با لفظ فاجعه نمی‌توان از آن یاد کرد. سپاه تقویت شده‌ی چهارم ارتش عراق با دارا بودن کلکسیون‌ی از تربیت‌های مادی و تجهیزاتی که نسبت به نیروهای جان برکف سپاه و ارتش ایران دارا بود، با سیه‌رویی تمام، میدان نبرد را ترک گفت. در پایان نبرد غول‌آسای فتح‌المبین در کارنامه‌ی سپاه ارتش عراق، بیست و پنج هزار کشته و زخمی و پانزده هزار اسیر برجای مانده، خودنمایی می‌کرد. همچنین، سیصد و شصت و یک دستگاه تانک و هجده فروند هواپیمای آن‌ها منهدم شده بود. بماند که در این کارزار؛ یکصد و پنجاه دستگاه تانک و پانصد دستگاه خودروی قظامی متنوع و یکصد و هفتاد دستگاه نفربر، که بیشترشان از نوع بی.ام. پی بود و ۱۶۵ قبضه توپ، که حتی توپ‌های غول‌آسای ۱۸۲ میلی‌متری را شامل می‌شد، کادو پیچ کرده و به عنوان هدیه‌ی عید سال ۱۳۶۱ شمسی تقدیم رزمندگان جان برکف ایران کرده بودند! نبرد فتح، یکی از محدود نبردهای دوران جنگ ایران و عراق است که در جریان آن، جبهه‌ی دشمن در تمام منطقه‌ی نبرد و در سراسر جغرافیای محدوده‌ی رویارویی، به طور کامل فرو ریخت و به همین دلیل و دلایل دیگری که ذکر شد، حاصل آن را می‌توان یک پیروزی تمام عیار و مطلق نامید.

در بیشتر نبردهایی که بعد از فتح خرمشهر و در مقطع تعقیب متجاوز، از سال دوم جنگ به بعد به وقوع پیوست، با تهاجمات دلیرانه و ایثار و سلحشوری نیروهای ایران، بارها اتفاق افتاد که جبهه‌ی دشمن شکاف

برمی داشت ولی در مقابل فروریزی کامل، مقاومت و سماجت عجیبی از خود نشان می داد و فرو نمی ریخت و همین امر، بیشتر پیروزی های ایران را به پیروزی هایایی نیم بند و گاهی حتی خطرناک تبدیل می کرد و بارها اتفاق افتاد که اصرار در ماندن و حفظ منطقه ای فتح شده، بدون این که بهره برداری سیاسی مناسبی از آن انجام شده باشد، جبهه ای که بطور کامل فرو نریخته بود با گذشت زمان، به تله ای خطرناک برای نیروهای ما تبدیل می شد.

نوشته های پیش رو در اثبات این مدعا نگارش یافته است، که هر روز حتی هر ساعت از جنگ دفاعی ملت ایران ظرفیت و پتانسیل آن را دارد که حتی از دل حوادث هر روز آن، کتاب و حتی کتاب ها به رشته ی تحریر در آید. یادمان باشد که پربارترین بخش ادبیات کشورهای صاحب سبک را ادبیات زمان جنگ آن ها تشکیل می دهد. جنگ در تمامی کشورها، ادبیات آن کشورها را در جهت اعتلا بخشیدن و غنا بخشیدن زیر و رو کرده است. به یاد بیاوریم «جنگ و صلح» تولستوی را و «در جبهه ی غرب خبری نیست» یا «وداع با اسلحه» یا «زنگ ها برای که به صدا در می آیند» و صدها کتاب سترگ و تاثیرگذار دیگر را که از میان شعله های خانمان سوز جنگ قد بر افراشته اند و خود را در سطوح بالای هرم ادبی جهان جای داده اند.

درد و سلام بی پایان، بر روح پر فتوح و طیبه ی شهیدای گران قدر عملیات کبیر فتح، مردان مردی که با ایشار خون خود پیروزی در این فتح الفتوح بی چون و چرا را در دفاع از کیان و ناموس وطن رقم زدند. ستارگان پر فروغی که برای همیشه در حافظه ی تاریخی ملت ایران خواهند درخشید.

غلامرضا قائینی ثانی

مشهد مقدس